

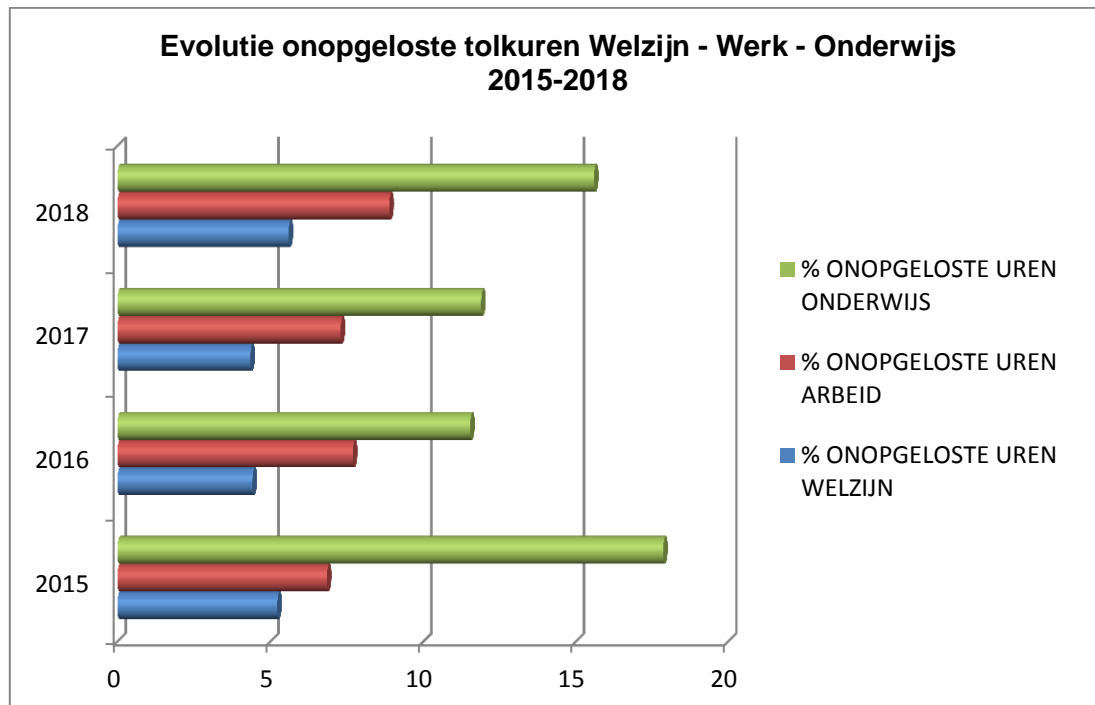
CAB pleit om dringend meer tolken VGT te activeren in Vlaanderen

© vzw Vlaams Communicatie Assistentie Bureau voor Doven

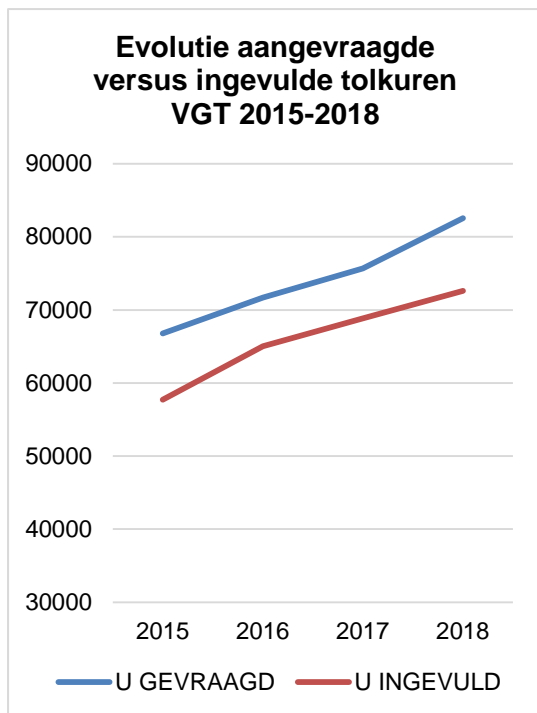
1. Algemene cijfers over het toenemend tolkentakort

Op vraag van de sector stelde AGODI¹ in de periode 2013 - 2015 op twee jaar tijd een massa extra onderwijstolken ter beschikking van de dove leerlingen, studenten en cursisten. Tegenover die fors stijgende vraag stond helaas een beperkt aanbod van tolken VGT. Zo werden in het penibele jaar 2014 22 % van de actief gevraagde onderwijstolken niet opgelost. Die constellatie beïnvloedde ook de oplossingsgraad in andere sectoren: in Werk bleef toen ruim 9 % van de gevraagde tolken onopgelost.

Hoewel zeker nog niet optimaal, verbeterde de situatie in 2016 en 2017 door de aangroei van de groep actieve tolken. Helaas kentert de situatie opnieuw in 2018:

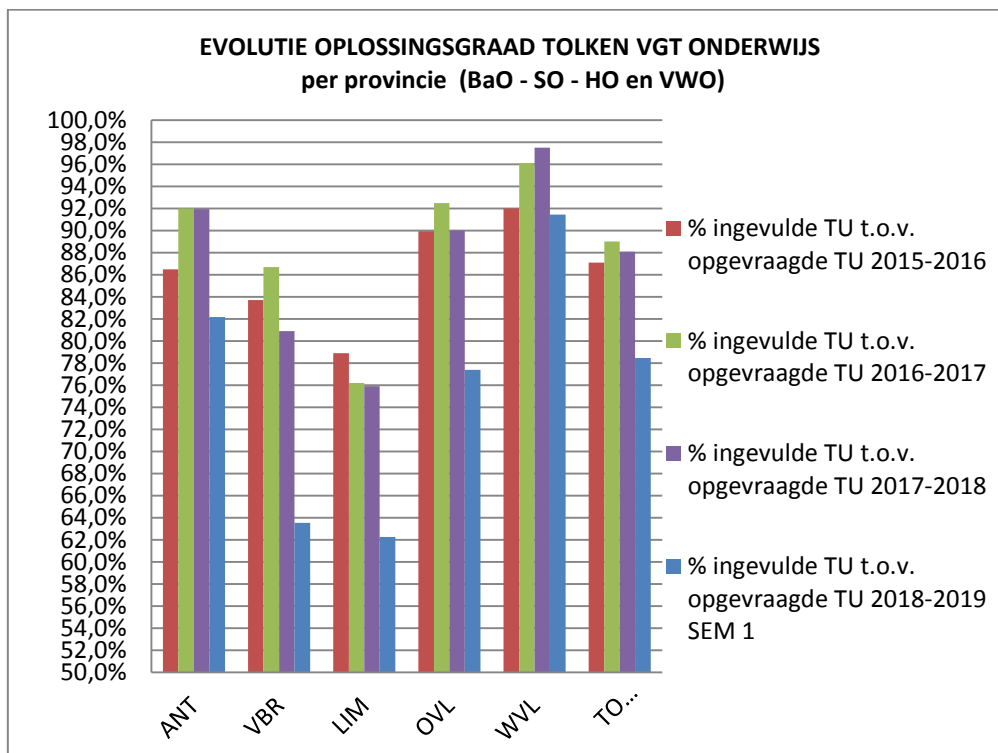
¹ AGODI: Agentschap Voor Onderwijsdiensten

Wanneer men de uren schrijftolk buiten beschouwing laat en men kijkt zuiver naar de evolutie van enerzijds de aangevraagde tolkuren VGT en anderzijds de ingevulde tolkuren VGT, dan valt onmiddellijk op dat de bestaande kloof vergroot. Circa 9.950 uren werden in 2018 niet opgelost.

2. Regionale cijfers over het toenemend tolkentakort

Het meest verontrustende aspect van deze evolutie is dat er regionaal ook grote verschillen zijn. In sommige regio's is de situatie in Onderwijs nog dramatischer dan het algemeen gemiddelde laat uitschijnen. Zo ziet men dat het aantal opgeloste tolkuren opnieuw onaanvaardbaar laag is in de provincies Limburg en Vlaams-Brabant:

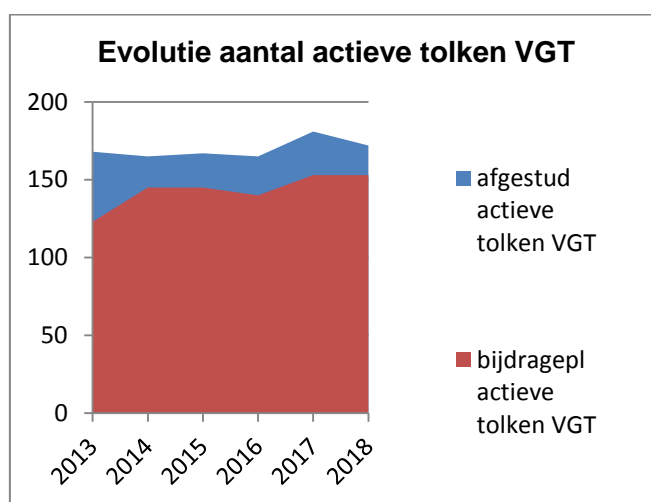

3. Continu stijgende vraag naar tolkuren

Tegelijkertijd ziet het er naar uit dat de vraag naar meer tolkuren vanuit de verschillende sectoren blijft stijgen. Jaarlijks stelt AGODI meer onderwijstolkuren ter beschikking. De VDAB² voorziet de mogelijkheid om als dove werknemer vanaf 2019 indien nodig tot 30 % tolkuren van de arbeidstijd in te zetten. Ook het VAPH³ wil wellicht tegemoetkomen aan de roep van de dovengemeenschap om per dove gebruiker meer tolkuren in de leefsituatie te mogen inzetten.

4. Nauwelijks of geen instroom van actieve tolken in 2018 en zwakke vooruitzichten in de eerstkomende jaren

Om het tolkentekort te bestrijden rekent het CAB op freelance tolken die op zijn minst tolken in bijberoep, en liefst actief zijn in hoofdberoep. Eind 2018 ging het om naar schatting 153 personen, precies evenveel als in 2017. Het totaal aantal geregistreerde actieve tolken (dus inclusief zij die heel weinig tolken en wellicht geen bijdragen betalen) vermindert zelfs met 10 personen t.o.v. 2017.

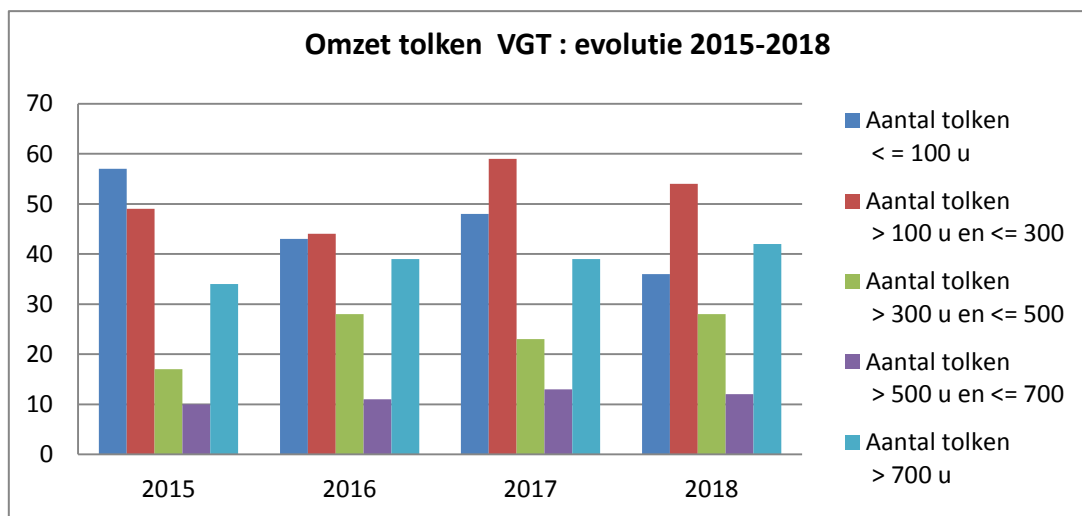
Ondanks het feit dat er in Vlaanderen 3 tolkenopleidingen bestaan, studeerden medio 2018 amper 4 tolken af. Van die 4 werden er 3 actief: zij blijken begin 2019 als tolk in bijberoep te werken.

Een eenvoudige rondvraag bij de opleidingen leert dat in 2019 maximaal 10 studenten kunnen afstuderen. Dit is niet vanzelfsprekend, want zij moeten dan allen slagen. Bovendien moeten zij gemotiveerd worden om in het beroep te stappen, en dat terwijl ongeveer de helft van hen nu al een ander beroep uitoefent. Wat 2020 betreft, zou het maximaal kunnen gaan over 18 afstuderenden, mits ook zij allemaal volhouden én slagen. Ook hier stellen we helaas vast dat de meerderheid van deze studenten al een andere job heeft.

² VDAB: Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding

³ VAPH: Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap

Er blijkt niet enkel dringend nood aan attractieve maatregelen om nieuw afgestudeerde tolken VGT aan te trekken. Uit de grafiek hierna blijkt dat er nog een potentieel is aan actieve tolken dat helaas niet de stap zet naar het tolken in hoofdberoep: velen tolken minder dan 300 u per jaar.

Lieven Kind, directeur
Dirk De Witte, beleidsadviseur.

29/03/2019
